

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske ändras. Enligt propositionen ska de försäkringsfall som berättigar till statligt stöd avgränsas och beloppet av statligt stöd sänkas i syfte att genomföra sparkraven enligt regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering.

I propositionen föreslås dessutom vissa ändringar i stödförutsättningarna, för att lagstiftningen ska motsvara Europeiska kommissionens omarbetade riktlinjer för statligt stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2017.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske som utfärdades den 28 december 2012 har tillämpats på skadefall som inträffat från ingången av 2014. Den ersatte lagen om fiskeriförsäkringsföreningar (331/1958). Grunden för lagändringen var Europeiska kommissionens beslut av den 11 januari 2012 enligt vilket stödsystemet lämpar sig för den inre marknaden förutsatt att det utesluter fartyg som bedriver fiske på öppet hav, dvs. i praktiken fartyg med en längd om mer än 12 meter, och att stöd endast beviljas för skador på Finlands territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon. Dessutom förutsatte kommissionen att endast sådana skador ska vara stödberättigande som beror på de speciella förhållandena i Finland, dvs. ogynnsamma klimatförhållanden eller geografiska förhållanden (is, snö, kraftiga stormar, grynnor på låga vatten) eller sälar och skarvar, och som uppkommer på fartyg och fångstredskap samt på fortskaffningsmedel eller transportmedel och annan specialutrustning som används vid vinterfiske.

Enligt lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske betalas försäkringsstöd till ett belopp som motsvarar 40 procent av skadans verkliga omfattning. Om ett kustfartyg, en båt, storrysja, trål eller not har skadats, betalas dock stödet till ett belopp som motsvarar 90 procent av skadans verkliga omfattning. I praktiken har stöden i främsta hand hänfört sig till den grupp där stödets storlek är 90 procent. Enligt lagen omfattar försäkringsstödet fångstredskap på fiskerifartyg med en längd om mer än 12 meter (högsjöfartyg) medan kommissionens beslut förutsatte att dessa fartyg ska lämnas utanför stödsystemet.

Enligt lagen betalar officiellt godkända fiskeriförsäkringsinrättningar försäkringsstödet till fiskarna. För närvarande har som försäkringsinrättningar godkänts sex fiskeriförsäkringsföreningar, som redan fungerar som fiskeriförsäkringsföreningar enligt den föregående lagen om fiskeriförsäkringsföreningar.

Lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske har tillämpats på skador som inträffat 2014 och 2015. Antalet försäkringstagare är sammanlagt ca 250. Antalet kommersiella fiskare i grupp I enligt lagen om fiske (379/2015) är ca 350 inom havsområdet. Till grupp I hör sådana fiskare vars genomsnittliga omsättning av försäljningen av fisk som fiskaren själv fångat eller av bearbetade fiskeriprodukter av sådan fisk under de tre senaste räkenskapsperioderna överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993). Till grupp I hör dessutom sådana fiskare, som inleder näringsverksamhet och som lägger fram en av närings-, trafik- och miljöcentralen godkänd plan för det sätt på vilket nämnda omsättning senast den tredje räkenskapsperioden efter registreringen som kommersiell fiskare kommer att överstiga beloppet. En förutsättning för att fiskare ska omfattas av försäkringsstöd för fiske är att motsvarande omsättning uppnås eller att en motsvarande plan läggs fram.

Beloppet av det statliga stödet har varit ca 1 000 000 euro såväl 2014 som 2015. Av tabell 1 framgår hur det statliga stödet fördelar sig enligt fiskeriförsäkringsföreningar och skadeobjekt.

Tabell 1 Statsandelar enligt skadeobjekt och föreningar 2014–2015, euro

	Trål	Nät	Storryssa	Kustfartyg	Sammanlagt
Österbottens fiskeriförsäkringsförening	131 414	83 934	913 813	25 394	1 154 555
Pohjanmaan kalastusvakuutusyhdistys	215 352	17 874	15 106	7 047	255 379
Satakunnan kalastusvakuutusyhdistys	90 052	44 498	139 412	19 586	293 549
Åbolands fiskeriförsäkringsförening	283 503	622	0	330	284 455
Nylands fiskeriförsäkringsförening	12 863	14 103	5 065	3 721	35 752
Etelä-Suomen kalastusvakuutusyhdistys	4 599	0	3 200	0	7 799
Sammanlagt	737 782	161 031	1 076 596	56 079	2 031 488

Av det statliga stödet har 92 procent hänfört sig till skador för vilka stödet som betalas utgjort 90 procent av skadans storlek (trålar, ryssjor och kustfartyg) och 8 procent har hänfört sig till skador för vilka stödet som betalas utgjort 40 procent (nät). Av tabell 2 framgår hur det statliga stödet fördelar sig enligt orsaken till skadan.

Tabell 2 Statsandelar enligt skadans orsak 2014–2015, euro

	2014	2015	Sammanlagt
Grynna	386 656	395 382	782 038
Storm	312 999	350 171	663 170
Säl	277 055	179 189	456 244
Snö/is	59 228	64 694	123 922
Skarv	4 951	1 162	6 113
Sammanlagt	1 040 890	990 598	2 031 488

För skador orsakade av sälar har betalats stöd för 90 procent av skadans storlek för ca 320 000 euro och 40 procent av skadans storlek för ca 130 000 euro.

1.2 Bedömning av nuläget

I Finland tillämpades fram till 2013 ett fiskeriförsäkringssystem som grundade sig på lagen om fiskeriförsäkringsföreningar. Under de sista åren systemet tillämpades uppgick de stöd som staten årligen betalade till ca 1,0–1,4 miljoner euro. Sedan 2014 har de stöd som betalats med stöd av lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske uppgått till ca 1,0 miljon euro

per år. Då stödsystemet ändrades lämnades fiske på öppna havet utanför försäkringsstödet, med undantag för fångstredskap på högsjöfartyg.

I Finland förekommer många problem särskilt i fråga om kustfisket, vilket även återspeglas på fiskets lönsamhet. Verksamhetsförutsättningarna för kustfisket försämras för närvarande särskilt av sälar och skarvar, som förstör fångstredskap och äter fångstfisk samt skrämmer bort fisken från traditionella fångstplatser. Ställvis är det också svårt för kustfiskarna att få tillgång till vattenområden som lämpar sig väl för fiske, i synnerhet då vattenområdena är i privat ägo. Dessutom har eutrofieringen av vattendragen förstärkt karpfiskbestånden och samtidigt har ädelfiskbestånden försvagats.

Antalet personer som arbetar inom kustfisket har minskat under en lång tid på grund av fiskarnas åldersstruktur. Om antalet fiskare ytterligare minskar, kommer antalet fiskare som omfattas av försäkringsstöd att minska. Det här kommer att försvaga verksamhetsförutsättningarna för fiskeriförsäkringsinrättningarna, men det kommer också att minska de kostnader som stödsystemet medför för staten. Enligt senaste uppgifter har emellertid nya unga fiskare börjat bedriva kustfiske och börjat omfattas av försäkringsstöd för fiske exempelvis i Österbotten.

Under beredningen av gällande lag 2012 drogs den slutsatsen att lönsamheten och fortbeståndet i synnerhet när det gäller kustfisket förutsätter att den ekonomiska tryggheten även i fortsättningen garanteras i skadefall som fartyg och fiskeredskap kan råka ut för. Det här är fortfarande en viktig synpunkt, även med hänsyn till att fiske skulle vara attraktivt för sådana personer som överväger att börja med fiskaryrket.

När det gäller fiske på öppna havet är problemen inte så här mångahanda och dess lönsamhet har för det mesta utvecklats bättre jämfört med kustfisket. Naturresursinstitutets bokslutsmaterial som gäller havsfiske ger vid handen att nettoresultatet för kustfisket har varit negativt under flera år 2008–2013 medan nettoresultatet för trålarna oftast har varit positivt. Fångststatistiken för åren 2014–2015 visar att strömmingsfångsterna har ökat rekordartat. Åren 2012–2015 har även värdet på strömmingsfångsterna varit högre än förut, även om det har sjunkit från 2013 års nivå (34 miljoner euro) med drygt tio miljoner euro (23 miljoner euro 2015).

Det är många omständigheter som inverkar på fiskets lönsamhet, t.ex. marknadsläget, fiskekvoterna, fiskbeståndens tillstånd, väderförhållanden och fiskarnas beteende. De årliga variationerna kan vara mycket stora. Under de senaste åren har prisutvecklingen när det gäller bränslen främjat lönsamheten i synnerhet för trålfiske medan den viktiga Rysslandsexporten i sin tidigare form i praktiken har upphört som en följd av sanktionspolitiken som gäller handeln med Ryssland. Det har också lett till att priset på strömming har sjunkit. I stället för färsk och djupfryst strömming började man emellertid 2015 exportera kryddströmming till Ryssland. Samtidigt har fiskarna funnit nya fiskköpare såväl utomlands som i hemlandet, en viktig sådan är den nya fiskmjölsfabriken som har byggts på Kimitoön.

De kommersiella fiskarnas förutsättningar för att planera sitt fiske enligt marknadens behov kommer att förbättras om riksdagen godkänner den regeringsproposition om en övergång till aktörsspecifika fiskekvoter som är under behandling i riksdagen (RP om förslag till lagar om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik RP 103/2016 rd). Reformen gäller trålfiske av strömming och vassbuk samt kustfiske av lax. Reformen uppskattas höja det pris man får för fisken och lönsamheten för dessa fiskeformer.

Försäkringsstöd är en av de stödformer med hjälp av vilket kustfisket stöds med offentliga medel. Från Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för Finland 2014–2020 betalas ersättningar till kustfiskare för skador som sälar och skarvar förorsakar på fångsten. Ersättningen är högst 7 000 euro per fiskare årligen. Från det operativa programmet kan dess-

sutom beviljas stöd för en del av fiskarnas investeringar, inklusive byte av fångstredskap mot mer selektiva, exempelvis sälsäkra ryssjor. Försäkringsstöd som betalas med stöd av lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske hänför sig åter till skador på fångstredskap som utöver sälar och skarvar kan ha förorsakats av grynnor och stränga väderförhållanden.

Inom Europeiska unionen omarbetades reglerna om statligt stöd 2014 och 2015. Som en del av reformen gav Europeiska kommissionen ett meddelande om riktlinjer för granskning av statligt stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (2015/C 217/01), nedan kommissionens riktlinjer. I kommissionens riktlinjer fastställs de principer som kommissionen använder vid bedömningen av huruvida stöd till fiskeri- och vattenbrukssektorn kan anses vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.2 eller artikel 107.3 i fördraget. Kommissionens riktlinjer ersatte de riktlinjer som godkändes 2008 och medlemsstaterna skulle ändra sina nuvarande stödsystem så att de stämmer överens med de nya riktlinjerna senast den 31 december 2015. Riktlinjerna inverkar i synnerhet på de bestämmelser som gäller förvägran av stöd och återkrav av stöd.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättningar och jämförelse av alternativen

De besparingar som anges i regeringsprogrammet förutsätter en översyn av stödsystemet för fiskeriförsäkringar. Syftet med propositionen är att till denna del uppnå en årlig besparing på ca 400 000–500 000 euro och anpassa stödsystemet till de anslag som årligen står till förförande.

Inom stödsystemet för fiskeriförsäkringar kan man försöka uppnå besparingar huvudsakligen på två sätt. Antingen kan de försäkrade objekt som omfattas av stöd begränsas strängare än hittills eller så kan procentnivåerna för stödet sänkas. Vid beredningen av lagförslaget har man identifierat olika alternativ med vilka den besparing som eftersträvas kan genomföras. Utifrån den information som man har fått 2014–2015 kan besparingar uppnås på följande sätt:

- 1) Om stödnivån sänks från 90 procent till 40 procent i fråga om alla skadefall, uppnås en utgiftsbesparing på ca 500 000 euro per år. Inom stödsystemet kommer således samma villkor att tillämpas på allt fiske som för närvarande omfattas av stöd, oberoende av orsaken till skadan eller skadeobjektet.
- 2) Om den nuvarande stödnivån på 90 procent sänks till 60 procent och trål och not lämnas utanför stödsystemet såväl i fråga om fiske på öppna havet som kustfiske, uppnås en utgiftsbesparing på ca 550 000 euro per år. En sänkning av stödnivån till 70 procent i stället för 60 procent skulle leda till en utgiftsbesparing på ca 500 000 euro och en sänkning av stödnivån till 80 procent skulle leda till en utgiftsbesparing på ca 450 000 euro.
- 3) Om den nuvarande stödnivån på 90 procent sänks till 60 procent och de fångstredskap som används för fiske på öppna havet, dvs. i praktiken trålar, lämnas utanför stödsystemet, uppnås en utgiftsbesparing på ca 500 000 euro per år. En sänkning av stödnivån till 70 procent i stället för 60 procent skulle leda till en utgiftsbesparing på ca 450 000 euro och en sänkning av stödnivån till 80 procent skulle leda till en utgiftsbesparing på ca 400 000 euro.
- 4) Om den nuvarande stödnivån på 90 procent sänks till 60 procent, dock så att 90 procent fortfarande gäller för skador som sälarna förorsakar på ryssjor, och om de fångstredskap som används för fiske på öppna havet, dvs. i praktiken trålar, lämnas utanför stödsystemet, uppnås en utgiftsbesparing på ca 450 000 euro per år. En sänkning av stödnivån till 70 procent i stället

för 60 procent skulle leda till en utgiftsbesparing på ca 400 000 euro och en sänkning av stödnivån till 80 procent skulle leda till en utgiftsbesparing på ca 350 000 euro.

Om fiskarnas antal minskar eller en del fiskare låter bli att teckna försäkringar för sina redskap på grund av att stödsystemet har blivit sämre, blir utgiftsbesparingarna med tiden större än beräkningarna ovan. Effekten är densamma om fiskeverksamheten förändras så att den undviker risker mer än tidigare till följd av en övergång till aktörsspecifika kvoter.

Trålar används i förhållandevis liten utsträckning på kustfartyg och det ekonomiska värdet på trålarna inom kustfisket är klart lägre jämfört med trålar på högsjöfartyg, vilket innebär att det inte beräknas ha några större kostnadseffekter för staten om de fortsättningsvis omfattas av försäkringsstöd. Att fångstredskap på högsjöfartyg inte omfattas av stöd står i linje med Europeiska kommissionens beslut från 2011.

Även om försäkringsstödet inte hänför sig till försäkringsavgifterna utan bestäms direkt utifrån värdet på skadan, är det en stödform som sänker företagets verksamhetskostnader eftersom konsekvenserna av den är att försäkringsavgifterna är lägre än de vore utan stöd som hänför sig till försäkringsfall. Det är emellertid uppenbart att i synnerhet i fråga om mer riskfyllda försäkringsobjekt skulle det inte finnas några kommersiella försäkringar alls om inte statligt stöd skulle beviljas eller så vore deras avgifter så höga att lönsamheten med fisket hotas. Däremot bör konsekvenserna av det statliga stödet inte vara sådana att man inte i tillräcklig utsträckning beaktar möjligheterna att förebygga skaderisken inom företagsverksamheten.

Den samhälleliga legitimiteten i fråga om försäkringsstödet för kommersiellt fiske kan för närvarande framför allt anses grunda sig på det problem som sälarna utgör för fisket och i anslutning till det på samordnandet av kraven i fråga om näringsverksamhet och naturskydd. Sälarna utgör inte något problem för fisket på öppna havet, men de vållar mycket besvär för det ryssje- och nätfiske som bedrivs längs kusterna. På grund av detta är det motiverat att välja ett sådant alternativ av de ovan nämnda som gynnar kustfisket.

2.2 Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att fångstredskap på högsjöfartyg lämnas utanför tillämpningen av stödet och att stödnivån sänks från 90 procent till 70 procent. Det föreslås emellertid att skador som sälarna förorsakar på ryssjor fortfarande ska omfattas av stöd på 90 procent. I praktiken innebär det här att trålar på fiskefartyg med en längd som överstiger 12 meter i fortsättningen lämnas utanför försäkringsstöd och att stödet för fartyg med en längd som understiger 12 meter som bedriver kustfiske samt storryssjor och trålar på dessa sjunker från 90 procent till 70 procent, med undantag för sådana skador som sälarna förorsakar på storryssjor.

I propositionen föreslås dessutom ändringar som beaktar kommissionens omarbetade riktlinjer. I enlighet med dessa föreslås att betalningen av stöd förvägras om stödtagaren har gjort sig skyldig till allvarliga överträdelser eller subventionsbedrägerier när det gäller Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik. Stöd kan inte heller beviljas till sådana aktörer som deltagit i verksamheten på sådana fiskefartyg som är upptagna i Europeiska unionens IUU-fartygsförteckning som gäller olagligt, orapporterat och oreglerat fiske. På motsvarande sätt ska sådana ändringar utföras i bestämmelserna om återkrav som förutsätts enligt kommissionens riktlinjer. Enligt de omarbetade riktlinjerna ska stödet återkrävas om stödtagaren har begått en allvarlig överträdelse av den gemensamma fiskeripolitikens bestämmelser inom fem år efter utbetalningen av försäkringsstödet.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Syftet med propositionen är en utgiftsbesparing på 400 000–500 000 euro per år i statsbudgeten. En begränsning av försäkringsstödet bedöms leda till att en allt större mängd fiskeredskap inte alls omfattas av försäkringar, varvid staten på motsvarande sätt i viss mån förlorar inkomster då intäkterna i form av skatt på försäkringspremier minskar. Samtidigt är det möjligt att intäkterna i form av skatt på försäkringspremier ökar om det för sådana objekt som omfattas av försäkringsstöd i stället tecknas försäkringar som tillhandahålls utan stöd eller om försäkringspremierna höjs. Dessa indirekta statsfinansiella konsekvenser är emellertid ringa.

Enligt fiskeriförsäkringsföreningarnas uppskattningar kommer propositionen att leda till ett behov att avsevärt höja de försäkringspremier som tas ut hos fiskarna och fiskarnas självrisk för skadorna. Sådana fiskare som är berättigade till stöd blir då tvungna att överväga nytto-kostnadsförhållandet när det gäller att teckna försäkring. Fiskeriförsäkringsföreningarnas och branschens bedömningar varierar i fråga om i vilken utsträckning en del fiskare kommer att sluta teckna försäkringar för fiskeredskap i den här situationen. Fångstredskap på fiskefartyg med en längd om mer än 12 meter kan, om de inte får statligt stöd, bli helt och hållet utanför försäkringsutbudet, vilket torde leda till att fiskeverksamheten förändras så att den undviker risker mer än tidigare.

Fiskeriförsäkringsföreningarna är mycket olika när det gäller sammansättningen och storleken på deras kundkrets. Därför inverkar de ändringar som föreslås i stödsystemet på mycket varierande sätt inom olika föreningar. Att utesluta trålarna på högsjöfartyg från försäkringsstödet skulle medföra de största konsekvenserna för fiskeriförsäkringsföreningarna. Små föreningar som har många kunder som bedriver fiske på öppna havet kan hamna i en situation där verksamheten som självständiga försäkringsinrättningar inte är meningsfull eller möjlig. Alternativen är då att lägga ner verksamheten eller att gå samman med någon annan förening. Utifrån den administrativa kostnadseffektiviteten är en nedgång i antalet fiskeriförsäkringsföreningar en önskvärd utveckling på lång sikt.

När det gäller det kommersiella fisket inom havsområdet har fångstens nominella värde varit ca 34–47 miljoner euro 2013–2015 enligt värdet på oremsad fisk. De besparingar på 0,4–0,5 miljoner euro i försäkringsstöd för fiske utgör således drygt en procent av värdet på fiskeproduktionen. Värdet på produktionen väntas öka till följd av att verksamhetsmiljön har blivit bättre.

Till de positiva utvecklingsriktningarna som sker inom verksamhetsmiljön hör bl.a. målsättningen att övergå till aktörsspecifika fiskekvoter. Marknadsutsikterna håller på att förbättras då man har funnit alternativa säljkanaler till de marknader som stängts till följd av sanktionspolitiken mot Ryssland. Trålfiskets framtidsutsikter påverkas av att den nya fiskmjölsfabrik som inlett sin verksamhet på Kimitoön kan köpa upp till 25–30 procent av Finlands pelagiska fiskefångster. Det här ökar efterfrågan på fisk och konkurrensen på marknaden, vilket har en positiv effekt på priserna för fiskarna. Kustfisket stöds dessutom av laxbeståndets positiva utveckling särskilt i Torne älv.

En minskning i det statliga stödet inom fiskeriförsäkringssystemet inverkar direkt på fiskeföretagens kostnader och lönsamhet. Av den föreslagna utgiftsbesparingen hänför sig ca 80 procent till fisket på öppna havet och ca 20 procent till kustfisket. Utifrån utvecklingsutsikterna för fisket bedöms propositionens ekonomiska konsekvenser för fiskeföretagen inte bli oöverstigliga.

3.2 Samhälleliga konsekvenser

Propositionen bedöms inte ha några nämnvärda andra konsekvenser såsom konsekvenser för miljön eller för myndigheternas verksamhet.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Som grund för beredningen producerade fiskeriförsäkringsföreningarna som fungerar som försäkringsinrättningar statistik över försäkringsfallen 2014 och 2015, försäkringsersättningar som betalats med anledning av dessa och statens stödandelar. Dessutom gav de ministerierna sakkunnighjälp under beredningen.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Yttranden om utkastet till proposition begärdes av justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Finansinspektionen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lapp-land och Egentliga Finland, fiskeriförsäkringsföreningarna, Finlands Yrkesfiskarförbund, Centralförbundet för Fiskerihushållning samt Finanssialan Keskusliitto – Finansbranschens Centralförbund ry, Finlands Naturskyddsförbund, WWF Finland samt Natur och Miljö. Sammanlagt gavs tio yttranden.

I yttrandena från Finlands Yrkesfiskarförbund, Centralförbundet för Fiskerihushållning och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland samt i ett gemensamt yttrande från fyra fiskeriförsäkringsföreningar ansågs att systemet med försäkringsstöd för kommersiellt fiske inte bör försämrats vare sig i fråga om fångstredskap på högsjöfartyg eller redskap för kustfiske. Österbottens Fiskeriförsäkringsförening och Pohjanmaan Kalastusvakuutusyhdistys ansåg att det försäkringsstöd som gäller kustfiske ska bibehållas på nuvarande nivå. Finansministeriet konstaterade att den besparing som nämns som mål i propositionen ska genomföras fullt ut och vid behov täckas genom andra fördelningar inom utgiftsramen för förvaltningsområdet.

I yttrandena togs det inte ställning till ändringar som ska utföras till följd av EU:s regler om statligt stöd, med undantag för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland, som ansåg att de föreslagna ändringarna är motiverade. Finansinspektionen och social- och hälsovårdsministeriet meddelade att de inte har något att yttra i ärendet. Justitieministeriet meddelade att ministeriet på grund av anhopning av arbete och resursbrist inte har möjlighet att yttra sig i ärendet angående försäkringsstöd för kommersiellt fiske.

Utifrån yttrandena har man i motiveringen till propositionen preciserat bedömningarna i fråga om fiskerinäringens framtidsutsikter och reformens konsekvenser för näringens verksamhetsförutsättningar samt höjt nivån på det föreslagna försäkringsstödet för kustfiske.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

3 §. Definition av kommersiell fiskare. I 88 § i lagen om fiske från 2015 ingår en definition av kommersiell fiskare, som huvudsakligen lyder på samma sätt som den definition som ingår i 3 § i gällande lag om försäkringsstöd för kommersiellt fiske. Genom den föreslagna lagen harmoniseras definitionerna genom att man i 3 § 1 mom. stryker hänvisningen till en fiskare som är bolagsman eller delägare i en sammanslutning enligt definitionen av en kommersiell fiskare.

4 §. Föresättningar som gäller mottagare av försäkringsstöd. I 1 mom. föreslås att kravet på att registrera sig som yrkesfiskare slopas. Enligt den nya lagen om fiske kan kommersiellt fiske endast bedrivas av den som är registrerad som kommersiell fiskare, vilket innebär att kravet på att vara registrerad som yrkesfiskare ska slopas i lagen.

5 §. Föresättningar som gäller skadefallet. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten ändras så att sådana fångstredskap som används på fartyg som är antecknade i gruppen högsjöfartyg i fiskefartygsregistret lämnas utanför försäkringsstödet. Enligt den föreslagna 2 punkten betalas försäkringsstöd endast för skador på fångstredskap som används på fartyg som är antecknade i gruppen kustfartyg i fiskefartygsregistret. I praktiken innebär ändringen att trålar på högsjöfartyg lämnas utanför försäkringsstödet, vilket bedöms leda till en årlig utgiftsbesparing på ca 350 000 euro.

6 §. Förvägran av stöd på grund av statsstödsregler. Enligt kommissionens riktlinjer är det förbjudet att betala stöd om sökanden har begått en eller flera överträdelser eller brott enligt artikel 10.1 eller 10.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011, nedan förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden. Ansökningarna ska avvisas under perioder som anges i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/288 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden vad gäller tidsperioden och datumen för avvisande av ansökningar, nedan kommissionens delegerade förordning.

För att kommissionens riktlinjer ska beaktas föreslås att 6 § ändras så att i paragrafen koncentreras de bestämmelser om förvägran av stöd som har en koppling till artikel 10.1 och 10.3 i Europeiska förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden. Bestämmelser om sådana allvarliga överträdelser som avses i artikel 10.1 ingår i 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014). Eftersom en påföljd kan påföras för en gärning eller försummelse som uppfyller rekvisitet för allvarlig överträdelse även i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, föreslås i paragrafen även ingå en hänvisning till 62 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken. I 62 § regleras om landsbygdsverkets skyldighet att tilldela innehavaren av fiskelicens och ett fiskefartygs befälhavare prickar med stöd av beslut som gäller allvarliga överträdelser och som andra medlemsländer meddelat till verket. Landsbygdsverket tilldelar även innehavare av fiskelicens och ett fiskefartygs befälhavare prickar med stöd av 62 §, om verket exempelvis av en finländsk domstol får meddelande om att personen har begått en gärning som motsvarar beskrivningen i 51 § i samma lag.

Av artikel 10.1 b i förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden framgår att stöd inte kan beviljas sådana aktörer som har varit delaktiga i driften eller förvaltningen av fiskefartyg som är upptagna i Europeiska unionens IUU-fartygsförteckning eller som har varit i motsva-

rande förhållande till fiskefartyg som för ett sådant lands flagg som identifierats som ett icke-samarbetande land. Kommissionen upprätthåller Europeiska unionens IUU-fartygsförteckning och upptagandet av fiskefartyg i förteckningen regleras genom kommissionens genomförandeförordningar. Den senaste genomförandeförordningen utfärdades den 28 juli 2015 (kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1296. En förteckning över icke-samarbetande länder upprätthålls med stöd av rådets genomförandebeslut.

I artikel 10.3 i förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden hänvisas till bedrägeri som definieras i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen. Gärningen ska rikta sig mot Europeiska fiskerifonden eller Europeiska havs- och fiskerifonden. De paragrafer i konventionen som hänför sig till det nationella genomförandet ingår i 29 § i strafflagen. I paragrafens 1 mom. föreslås ingå en hänvisning till 29 kap. 1—3 och 5—8 § i strafflagen. I paragraferna ingår bestämmelser om skattebedrägeri, grovt skattebedrägeri, lindrigt skattebedrägeri, subventionsbedrägeri, grovt subventionsbedrägeri, subventionsmissbruk och subventionsförseelse.

I artikel 3 i kommissionens delegerade förordning anges som en huvudregel att den som begått allvarliga överträdelse inte kan beviljas stöd under en period på 12 månader efter att det beslut som överträdelsen gäller har fattats. I samband med beslut som gäller allvarliga överträdelse som nämns i punkterna 1, 2 och 5 i bilaga XXX till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 iakttas såväl kortare som längre tidsfrister än det här. För aktörer på fartyg som är upptagna i IUU-fartygsförteckningen gäller den tidsfrist som anges i artikel 4 i kommissionens delegerade förordning och som gäller den tid under vilken fartyget är upptaget i förteckningen och i alla händelser 24 månader från och med att fartyget togs upp i förteckningen. På icke-samarbetande tredjeländer och fartyg som för ett sådant lands flagg tillämpas den tidpunkt då fartyget upptogs i förteckningen och, om den är kortare än 12 månader, tillämpas en tid på tolv månader. I artiklarna 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning ingår också bestämmelser för sådana situationer där aktören har flera fiskefartyg eller där fiskefartyget har bytt ägare.

6 a §. Förvägran av stöd på andra grunder. Det föreslås att gällande 6 § 2 mom. flyttas över till paragrafen. Samtidigt förtydligas 3 punkten i momentet som gäller förutsättningar för förvägran.

7 §. Försäkringsstödet belopp. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det högre stödet på 90 procent inte längre betalas för skador på båtar, trålar och notar. Tillsammans med de ändringar som föreslås i 5 § innebär den föreslagna ändringen i 7 § att stödet för trålar på kustfartyg sjunker till 40 procent. Sloandet av båt och not från förteckningen över objekt som är berättigade till ett högre stöd kommer inte att ändra på nuläget i praktiken eftersom båtar i varje fall även i fortsättningen omfattas av stöd, om de upptagits i gruppen kustfartyg i fiskefartygsregistret. Det har inte förekommit ett enda skadefall för not under de två senaste åren.

Dessutom föreslås att 1 mom. ändras så att den högre stödnivån som betalas för skador på kustfartyg eller storryssjor sänks från 90 procent till 70 procent. Stödnivån för skador som sällar har förorsakat på storryssjor ska emellertid bibehållas på 90 procent. Genom de ändringar som föreslås i 7 § räknar man med att de årliga utgiftsbesparingarna blir knapp 100 000 euro.

I 1 mom. föreslås även en teknisk precisering enligt vilken försäkringsstöd inte kan betalas till den del stödbeloppet överstiger den försäkringsersättning som betalas till stödtagaren. I praktiken kan en sådan situation i ljuset av gällande lag uppkomma för små skador där summan av fiskarens självrisk och försäkringsstöd är större än värdet på skadan. Genom den föreslagna ändringen förtydligas det således att försäkringsinrättningen inte kan få överkompensation för det föreskrivna stödet för fiskaren.

17 §. Återkrav av stöd. I 1 mom. 4 punkten föreslås ändringar till följd av kommissionens riktlinjer. Ändringarna minskar för sin del behovet av återkrav eftersom gärningarna ska vara allvarliga överträdelser för att de ska leda till återkrav. Däremot förlängs granskningsperioden till fem år från det att stödet betalats och det finns inte längre någon möjlighet till prövning när det gäller återkrav i fråga om allvarliga överträdelser.

Av punkt 3.2 i riktlinjerna framgår att om en aktör har begått en eller flera överträdelser som avses i artikel 10.1 i förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden under perioden fram till slutförandet av ett projekt och under en period på fem år efter slutbetalningen, ska stödet betalas tillbaka. I 4 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken det statliga stödet ska återkrävas av sökanden, om sökanden inom fem år efter betalningen av försäkringsersättningen utför en gärning för vilken han eller hon påförs en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljds-system för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014) eller om stödtagaren tilldelas prickar enligt 62 § i samma lag.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2017. De föreslagna ändringarna i lagens 5 och 7 § kommer emellertid att träda i kraft först från och med ingången av 2018 i syfte att trygga en tillräckligt lång övergångstid för att utföra ändringar i privaträttsliga avtal och villkor som gäller fiskeförsäkringar mellan fiskare och fiskeriförsäkringsinrättningar.

Lagens 5, 6, 6 a, 7 och 17 § tillämpas på skadefall som inträffat efter att bestämmelserna har trätt i kraft. Om skadan har inträffat innan paragraferna har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av paragraferna.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske (998/2012) 3—7 och 17 §, av dem 6 och 17 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1191/2014, samt
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

3 §

Definition av kommersiell fiskare

I denna lag avses med *kommersiell fiskare* en fysisk person eller en sammanslutning vars genomsnittliga omsättning av försäljningen av fisk som fiskaren själv fångat eller av bearbetade fiskprodukter av sådan fisk, under de tre räkenskapsperioder som omedelbart föregår ingåendet av ett försäkringsavtal enligt 4 §, överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993).

Som kommersiell fiskare betraktas även en fysisk person eller en sammanslutning som under det år som försäkringsavtalet ingås, eller under det år som föregår ingåendet av avtalet, har börjat eller börjar bedriva kommersiellt fiske och som lägger fram en plan för det sätt på vilket omsättningen av försäljningen av fisk eller av bearbetade fiskprodukter senast den tredje räkenskapsperioden efter ingåendet av försäkringsavtalet kommer att överstiga det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen.

4 §

Förutsättningar som gäller mottagare av försäkringsstöd

Försäkringsstöd beviljas utan särskild ansökan till en kommersiell fiskare som har ingått ett försäkringsavtal med en godkänd fiskeriförsäkringsinrättning. En förutsättning är att den kommersiella fiskaren är antecknad som innehavare eller ägare till fiskefartyget i det register som avses i lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010), nedan *fiskefartygsregistret*.

En förutsättning för att försäkringsstöd ska betalas är att stödtagaren är berättigad till försäkringsersättning med stöd av ett försäkringsavtal enligt 1 mom. Försäkringsstödet betalas till stödtagaren som en del av den försäkringsersättning som fiskeriförsäkringsinrättningen betalar ut.

Bestämmelser om de förutsättningar som gäller försäkringsavtalet, om godkännande av fiskeriförsäkringsinrättningar och om ansökan om den ersättning som staten betalar finns i 3 kap.

5 §

Förutsättningar som gäller skadefallet

Försäkringsstöd betalas för skador som har uppstått på grund av en kraftig storm, en kust med mycket grynnor, snö- eller isförhållandena eller sälar eller skarvar

1) på Finlands territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon,
2) på fartyg som i fiskefartygsregistret är antecknade i gruppen kustfartyg, på fångstredskap som används på sådana fartyg eller på fångstredskap, fortskaffningsmedel eller transportmedel som används vid vinterfiske,

3) när fartyget legat i hamn, för ankar eller på varv, i samband med ett fisketillfälle, en fångstresa, transport av fisk eller räddning av människoliv.

Närmare bestämmelser om de skador, fångstredskap, fisketillfällen och fångstresor samt naturförhållanden som orsakat skada vilka omfattas av försäkringsstödet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Förvägran av stöd på basis av bestämmelser om statsstöd

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014) eller om stödtagaren har tilldelats prickar enligt 62 § i den lagen. Stöd betalas inte om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut har konstaterats vara skyldig till ett i 29 kap. 1—3 eller 5—8 § i strafflagen (39/1889) avsett brott, som har riktat sig mot Europeiska fiskerifonden eller Europeiska havs- och fiskerifonden.

Stöd betalas inte om stödtagaren har varit delaktig i driften eller förvaltningen av eller äger fiskefartyg som för ett sådant icke-samarbetande tredjelandets flagg som avses i artikel 33 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999. Bestämmelser om förvägran av stöd på den grund att stödtagaren har varit delaktig i driften eller förvaltningen av eller äger sådana fiskefartyg som finns upptagna i Europeiska unionens IUU-fartygsförteckning finns i artikel 40.3 i nämnda förordning.

Skador som har uppstått under de tidsperioder för avvisande av ansökningar som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/288 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden vad gäller tidsperioden och datumen för avvisande av ansökningar berättigar inte till stöd. Tidsperioden för avvisande av ansökningar räknas från den dag då den grund för förvägran av stöd som avses i denna paragraf har fastställts.

6 a §

Förvägran av stöd på andra grunder

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren

1) avsiktligt har orsakat skadefallet eller av vårdslöshet i väsentlig grad har medverkat till att skada uppstod,

2) har påverkat skadans omfattning genom att försumma arbetet med att rädda försäkringsobjektet eller genom att använda det fartyg eller fångstredskap som försäkringen gäller på ett sätt som avviker från dess normala användningsändamål eller användningssätt,

3) inte uppfyller den förutsättning enligt 3 § 2 mom. som gäller omsättningen eller villkoren enligt 4 § 1 mom.

7 §

Försäkringsstödet belopp

Försäkringsstöd betalas till ett belopp som motsvarar 40 procent av skadans verkliga omfattning. Om ett kustfartyg eller en storryssa har skadats, betalas dock stödet till ett belopp som motsvarar 70 procent av skadans verkliga omfattning. Om sälar har skadat en storryssa, betalas stödet till ett belopp av 90 procent av skadans verkliga omfattning. Försäkringsstöd betalas inte till den del det är möjligt för fiskeriförsäkringsinrättningen att med stöd av regressrätt få ersättning från en tredje part eller försäkringsstödet belopp överstiger den försäkringsersättning som ska betalas till stödtagaren. Om försäkringsersättningen sänks på basis av vad som bestämts i villkoren i försäkringsavtalet, betalas stödet dock som högst den ovannämnda andelen av beloppet på den sänkta försäkringsersättningen. Om försäkringsersättning helt förvägras på grund av något som mottagaren av försäkringsstödet har gjort, betalas inget stöd.

Försäkringsstöd betalas inte om stödets belopp per skadefall uppgår till högst 100 euro. Vid uträkningen av stödbeloppet betraktas alla skador som uppstått under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det är omöjligt att bevisa exakt när en skada har uppstått, betraktas de skador som konstaterats under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det gäller skador på nät, beaktas vid beräkningen av stödbeloppet dock de skador som inträffat under ett kalenderår.

17 §

Återkrav av stöd

Stöd som har betalats utan grund eller till ett för stort belopp ska återkrävas av stödtagaren, om

1) de förutsättningar som gäller stödtagaren och skadefallet inte har uppfyllts,
2) det på basis av skadefallet har betalats stöd som stödtagaren inte har varit berättigad till enligt 6 eller 6 a §,

3) stödtagaren inom fem år efter utbetalningen av försäkringsstödet utför en gärning för vilken han eller hon påförs en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken eller tilldelas prickar enligt 62 § i den lagen,

4) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

På det belopp som återkrävs ska det betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Ränta ska betalas räknat från den dag då försäkringsersättningen betalades till dess att det återkrävda beloppet har betalats tillbaka. I ett sådant fall av överträdelse som avses i 6 § 1 mom. ska ingen ränta räknas på det återkrävda beloppet för den tid ärendet behandlas vid myndigheten.

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som angetts i beslutet om återkrav, ska en årlig dröjsmålsränta betalas på beloppet enligt den räntefot som anges i 4 § 1 mom. i räntelagen.

RP 179/2016 rd

Denna lag träder i kraft den 20. Lagens 5 och 7 § träder dock i kraft först den 1 januari 2018.

På en skada som inträffade innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 6 oktober 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Lag

om ändring av lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske (998/2012) 3—7 och 17 §, av dem 6 och 17 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1191/2014, samt
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definition av kommersiell fiskare

I denna lag avses med *kommersiell fiskare* en fysisk person eller en sammanslutning vars genomsnittliga omsättning av försäljningen av fisk som fiskaren själv fångat eller av bearbetade fiskprodukter av sådan fisk, under de tre räkenskapsperioder som omedelbart föregår ingåendet av ett försäkringsavtal enligt 4 §, överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993), *eller som är bolagsman eller delägare i en sammanslutning som avses ovan.*

Som kommersiell fiskare betraktas även en fysisk person eller en sammanslutning som under det år som försäkringsavtalet ingås, eller under det år som föregår ingåendet av avtalet, har börjat eller börjar bedriva kommersiellt fiske och som lägger fram en plan för det sätt på vilket omsättningen av försäljningen av fisk eller av bearbetade fiskprodukter senast den tredje räkenskapsperioden efter ingåendet av försäkringsavtalet kommer att överstiga det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen.

4 §

Förutsättningar som gäller mottagare av försäkringsstöd

Försäkringsstöd beviljas utan särskild ansökan till en kommersiell fiskare som har in-

Föreslagen lydelse

3 §

Definition av kommersiell fiskare

I denna lag avses med *kommersiell fiskare* en fysisk person eller en sammanslutning vars genomsnittliga omsättning av försäljningen av fisk som fiskaren själv fångat eller av bearbetade fiskprodukter av sådan fisk, under de tre räkenskapsperioder som omedelbart föregår ingåendet av ett försäkringsavtal enligt 4 §, överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993).

Som kommersiell fiskare betraktas även en fysisk person eller en sammanslutning som under det år som försäkringsavtalet ingås, eller under det år som föregår ingåendet av avtalet, har börjat eller börjar bedriva kommersiellt fiske och som lägger fram en plan för det sätt på vilket omsättningen av försäljningen av fisk eller av bearbetade fiskprodukter senast den tredje räkenskapsperioden efter ingåendet av försäkringsavtalet kommer att överstiga det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen.

4 §

Förutsättningar som gäller mottagare av försäkringsstöd

Försäkringsstöd beviljas utan särskild ansökan till en kommersiell fiskare som har in-

Gällande lydelse

gått ett försäkringsavtal med en godkänd fiskeriförsäkringsinrättning. En förutsättning är att den kommersiella fiskaren är antecknad som innehavare eller ägare till fiskefartyget i det register som avses i lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010), nedan *fiskefartygsregistret*. *Om det är fråga om en fysisk person ska denne vara registrerad som yrkesfiskare.*

En förutsättning för att försäkringsstöd ska betalas är att stödtagaren är berättigad till försäkringsersättning med stöd av ett försäkringsavtal enligt 1 mom. Försäkringsstödet betalas till stödtagaren som en del av den försäkringsersättning som fiskeriförsäkringsinrättningen betalar ut.

Bestämmelser om de förutsättningar som gäller försäkringsavtalet, om godkännande av fiskeriförsäkringsinrättningar och om ansökan om den ersättning som staten betalar finns i 3 kap.

5 §

Förutsättningar som gäller skadefallet

Försäkringsstöd betalas för skador som har uppstått på grund av en kraftig storm, en kust med mycket grynnor, snö- eller isförhållandena eller sälar eller skarvar

1) på Finlands territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon,

2) på fångstredskap som används på fartyg som är antecknade i fiskefartygsregistret, på fartyg som i fiskefartygsregistret är antecknade i gruppen kustfartyg eller på fångstredskap, fortskaffningsmedel eller transportmedel som används vid vinterfiske,

3) när fartyget legat i hamn, för ankar eller på varv, i samband med ett fisketillfälle, en fångstresa, transport av fisk eller räddning av människoliv.

Närmare bestämmelser om de skador, fångstredskap, fisketillfällen och fångstresor

Föreslagen lydelse

gått ett försäkringsavtal med en godkänd fiskeriförsäkringsinrättning. En förutsättning är att den kommersiella fiskaren är antecknad som innehavare eller ägare till fiskefartyget i det register som avses i lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010), nedan *fiskefartygsregistret*.

En förutsättning för att försäkringsstöd ska betalas är att stödtagaren är berättigad till försäkringsersättning med stöd av ett försäkringsavtal enligt 1 mom. Försäkringsstödet betalas till stödtagaren som en del av den försäkringsersättning som fiskeriförsäkringsinrättningen betalar ut.

Bestämmelser om de förutsättningar som gäller försäkringsavtalet, om godkännande av fiskeriförsäkringsinrättningar och om ansökan om den ersättning som staten betalar finns i 3 kap.

5 §

Förutsättningar som gäller skadefallet

Försäkringsstöd betalas för skador som har uppstått på grund av en kraftig storm, en kust med mycket grynnor, snö- eller isförhållandena eller sälar eller skarvar

1) på Finlands territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon,

2) *på fartyg som i fiskefartygsregistret är antecknade i gruppen kustfartyg, på fångstredskap som används på sådana fartyg* eller på fångstredskap, fortskaffningsmedel eller transportmedel som används vid vinterfiske,

3) när fartyget legat i hamn, för ankar eller på varv, i samband med ett fisketillfälle, en fångstresa, transport av fisk eller räddning av människoliv.

Närmare bestämmelser om de skador, fångstredskap, fisketillfällen och fångstresor

Gällande lydelse

samt naturförhållanden som orsakat skada vilka omfattas av försäkringsstödet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Förvägran av stöd

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts överträdelseavgift enligt 50 § 2 mom. eller påföljdsavgift enligt 52 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014). Stöd betalas inte, om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts till bötesstraff eller fängelsestraff för brott mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen om genomförande av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik. *Stöd betalas inte heller, om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut mer än en gång har påförts överträdelseavgift enligt 50 § 1 mom. i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken. Skador som har uppstått under det kalenderår då förseelserna ägde rum berättigar inte till stöd.*

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren

Föreslagen lydelse

samt naturförhållanden som orsakat skada vilka omfattas av försäkringsstödet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Förvägran av stöd på basis av bestämmelser om statsstöd

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts *en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014) eller om stödtagaren har tilldelats prickar enligt 62 § i den lagen.* Stöd betalas inte om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut *har konstaterats vara skyldig till ett i 29 kap. 1—3 eller 5—8 § i strafflagen (39/1889) avsett brott, som har riktat sig mot Europeiska fiskerifonden eller Europeiska havs- och fiskerifonden.*

Stöd betalas inte om stödtagaren har varit delaktig i driften eller förvaltningen av eller äger fiskefartyg som för ett sådant icke-samarbetande tredjelandets flagg som avses i artikel 33 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999. Bestämmelser om förvägran av stöd på den grund att stödtagaren har varit delaktig i driften eller förvaltningen av eller äger sådana fiskefartyg som finns upptagna i Europeiska unionens IUU-fartygsförteckning finns i artikel 40.3 i nämnda förordning.

1) avsiktligt har orsakat skadefallet eller av vårdslöshet i väsentlig grad har medverkat

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

till att skada uppstod,

2) har påverkat skadans omfattning genom att försumma arbetet med att rädda försäkringsobjektet eller genom att använda det fartyg eller fångstredskap som försäkringen gäller på ett sätt som avviker från dess normala användningsändamål eller användningssätt,

3) inte uppfyller den förutsättning enligt 3 § 2 mom. som gäller omsättningen eller registreringsvillkoret enligt 4 § 1 mom.

Skador som har uppstått under de tidsperioder för avvisande av ansökningar som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/288 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden vad gäller tidsperioden och datumet för avvisande av ansökningar berättigar inte till stöd. Tidsperioden för avvisande av ansökningar räknas från den dag då den grund för förvägran av stöd som avses i denna paragraf har fastställts.

6 a §

Förvägran av stöd på andra grunder

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren

1) avsiktligt har orsakat skadefallet eller av vårdslöshet i väsentlig grad har medverkat till att skada uppstod,

2) har påverkat skadans omfattning genom att försumma arbetet med att rädda försäkringsobjektet eller genom att använda det fartyg eller fångstredskap som försäkringen gäller på ett sätt som avviker från dess normala användningsändamål eller användningssätt,

3) inte uppfyller den förutsättning enligt 3 § 2 mom. som gäller omsättningen eller villkoren enligt 4 § 1 mom.

Gällande lydelse

7 §

Försäkringsstödet belopp

Försäkringsstöd betalas till ett belopp som motsvarar 40 procent av skadans verkliga omfattning. Om ett kustfartyg, *en båt*, en storryssja, *en trål* eller *en not* har skadats, betalas dock stödet till ett belopp som motsvarar 90 procent av skadans verkliga omfattning. Försäkringsstöd betalas inte till den del det är möjligt för fiskeriförsäkringsinrättningen att med stöd av regressrätt få ersättning från en tredje part. Om försäkringsersättningen sänks på basis av vad som bestämts i villkoren i försäkringsavtalet, betalas stödet dock som högst den ovannämnda andelen av beloppet på den sänkta försäkringsersättningen. Om försäkringsersättning helt förvägras på grund av något som mottagaren av försäkringsstödet har gjort, betalas inget stöd.

Försäkringsstöd betalas inte ut om stödets belopp per skadefall uppgår till högst 100 euro. Vid uträkningen av stödbeloppet betraktas alla skador som uppstått under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det är omöjligt att bevisa exakt när en skada har uppstått, betraktas de skador som konstaterats under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det gäller skador på nät, beaktas vid beräkningen av stödbeloppet dock de skador som inträffat under ett kalenderår.

17 §

Återkrav av stöd

Stöd som har betalats utan grund eller till ett för stort belopp ska återkrävas av stödtagaren, om

1) de förutsättningar som gäller stödtagaren och skadefallet inte har uppfyllts,

Föreslagen lydelse

7 §

Försäkringsstödet belopp

Försäkringsstöd betalas till ett belopp som motsvarar 40 procent av skadans verkliga omfattning. Om ett kustfartyg eller en storryssja har skadats, betalas dock stödet till ett belopp som motsvarar 70 procent av skadans verkliga omfattning. *Om säljar har skadat en storryssja, betalas stödet till ett belopp av 90 procent av skadans verkliga omfattning.* Försäkringsstöd betalas inte till den del det är möjligt för fiskeriförsäkringsinrättningen att med stöd av regressrätt få ersättning från en tredje part *eller försäkringsstödet belopp överstiger den försäkringsersättning som ska betalas till stödtagaren.* Om försäkringsersättningen sänks på basis av vad som bestämts i villkoren i försäkringsavtalet, betalas stödet dock som högst den ovannämnda andelen av beloppet på den sänkta försäkringsersättningen. Om försäkringsersättning helt förvägras på grund av något som mottagaren av försäkringsstödet har gjort, betalas inget stöd.

Försäkringsstöd betalas inte om stödets belopp per skadefall uppgår till högst 100 euro. Vid uträkningen av stödbeloppet betraktas alla skador som uppstått under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det är omöjligt att bevisa exakt när en skada har uppstått, betraktas de skador som konstaterats under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det gäller skador på nät, beaktas vid beräkningen av stödbeloppet dock de skador som inträffat under ett kalenderår.

17 §

Återkrav av stöd

Stöd som har betalats utan grund eller till ett för stort belopp ska återkrävas av stödtagaren, om

1) de förutsättningar som gäller stödtagaren och skadefallet inte har uppfyllts,

Gällande lydelse

2) det på basis av skadefallet har betalats stöd som stödtagaren inte har varit berättigad till enligt 6 §,

3) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

I de fall som avses i 6 § 1 mom. behöver stödet helt eller delvis inte återkrävas, om inte något strängare straff än böter har dömts ut för gärningen eller en överträdelseavgift enligt 50 § 2 mom. i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken har påförts stödtagaren och återkravet med hänsyn till det ekonomiska värdet av skadan som orsakats stödtagaren riskerar stödtagarens förutsättningar att fortsätta med näringsverksamheten.

På det belopp som återkrävs ska det betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Ränta ska betalas räknat från den dag då försäkringsersättningen betalades till dess att det återkrävda beloppet har betalats tillbaka. I ett sådant fall av överträdelse som avses i 6 § 1 mom. ska ingen ränta räknas på det återkrävda beloppet för den tid ärendet behandlas vid myndigheten.

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som angetts i beslutet om återkrav, ska en årlig dröjsmålsränta betalas på beloppet enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

Föreslagen lydelse

2) det på basis av skadefallet har betalats stöd som stödtagaren inte har varit berättigad till enligt 6 eller 6 a §,

3) stödtagaren inom fem år efter utbetalningen av försäkringsstödet utför en gärning för vilken han eller hon påförs en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken eller tilldelas prickar enligt 62 § i den lagen,

4) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

På det belopp som återkrävs ska det betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Ränta ska betalas räknat från den dag då försäkringsersättningen betalades till dess att det återkrävda beloppet har betalats tillbaka. I ett sådant fall av överträdelse som avses i 6 § 1 mom. ska ingen ränta räknas på det återkrävda beloppet för den tid ärendet behandlas vid myndigheten.

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som angetts i beslutet om återkrav, ska en årlig dröjsmålsränta betalas på beloppet enligt den räntefot som anges i 4 § 1 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 5 och 7 § träder dock i kraft först den 1 januari 2018.

På en skada som inträffade innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.